

Gréckemu bankrotu a koncu v eurozóne už doslova odbíjajú posledné dni.

Slovensko má v stávke zhruba 1,6 miliardy eur cez dočasný euroval.

Dlhová mína - ECB nakúpila grécke dlhopisy za zhruba 28 miliárd eur.

Nezachránili sme Grécko, ale zachránili zvyšok eurozóny. Alebo nie?

„Štvrtok je rozhodný deň pre Európu!“ hlásil v rádiu Komisar pre hospodárstvo Moscovici. Skutočne, gréckemu bankrotu a potenciálnemu koncu v eurozóne už doslova odbíjajú posledné dni.

O čom sa bavia veritelia s gréckou vládou? O nezmysloch. Z jednej strany na druhú kolujú návrhy „reforiem“, v ktorých sa hádajú o tom, či na ostrovoch bude platiť na olivovú nátierku taká, alebo onaká DPH.

Vládna SYRIZA je nanešťastie mimo čo sa týka riešenia situácie. Jej plán poraziť krízu zvýšením verejných investícií a „stimulovaním dopytu“ v krajine plnej prázdnych štadiónov a iných katastrofálnych verejných investícií vyznieva obzvlášť ironicky. No ako jeden z mála hráčov otvorene pomenováva hlavný aktuálny problém Grécka – neudržateľný dlh.

Veritelia môžu chcieť zvýšenie daní z čohokoľvek. Osekať dôchodky na peceň chleba mesačne. Ale bez odpisu významnej časti dlhu sa situácia nikam nepohne. Nikto z oficiálnych predstaviteľov doteraz nenašiel odvahu otvorene to svojim voličom priznať a nechávajú Grécko k bankrotu dospieť takpovediac samospádom.

Zdá sa byť čoraz zrejmejšie, že posledných päť rokov bolo Grécko v slepej uličke, čo pomaly uznávajú aj tí najzatvrdenejší priaznivci bailoutov. Čo nás to môže stáť? Podme rátať. Za prvé, Slovensko má v stávke zhruba 1,6 miliardy eur cez dočasný euroval. Grécke splátky istiny sú odložené až na rok 2022 a pôžička je na 30 rokov. Tento dlh eurovalu garantujeme, teda ak Grécko nezplatí, zaplatíme my. Vďaka rozťahanosti to nebude jednorazový šok, ale pomalé krvácanie rozložené na mnoho rokov (a mnoho vlád...). Samozrejme, za predpokladu, že sa zapoja všetci. Už teraz je mimo hru jeden člen dočasného eurovalu (samotné Grécko), ak by to nezvládli aj Portugalci či Španieli, naše garancie porastú. Všetci ručia za všetkých.

Potom tu máme dlh voči MMF. Náš podiel je len 38 miliónov eur a MMF je historicky veľmi úspešný veriteľ v získavaní peňazí nazad. Našťastie v roku 2010 slovenský parlament ako jediný v eurozóne odmietol bilaterálnu pôžičku Grécku, inak by sme si mohli prirátať ďalších 528 miliónov eur (hlasovalo sa o 800 miliónoch, ale program aj tak skončil predčasne v roku 2012, keď Grécko dostalo iba 66 % pomoci, zvyšok nahradil euroval).

No ostáva tu ďalšia dlhová mína. ECB nakúpila grécke dlhopisy za zhruba 28 miliárd eur. V roku 2012 si vyjedнала, aby na tieto Grécko nebankrotovalo (pred bankrotom ich vymenili), no 20. júla sa blíži splátka 3,5 miliardy z nich a tu už je bankrot veľmi reálny. Slovenský podiel je 300 miliónov. To ale nie je koniec. Vďaka odlivu eur z Grécka v posledných rokoch sa v zúčtovacom systéme eurosystému nazývanom Target 2 vytvoril záväzok Grécka vo výške zhruba 110 miliárd eur. Pokiaľ je krajina v eurozóne, tak to nie je žiaden problém, ale len účtovná položka. Akonáhle by však eurozónu opustila, tak už to problém je – a značný. Slovenský podiel je zhruba 1,2 miliardy eur. ECB má monopol na peniaze, takže si stratu môže „vytlačiť“, prípadne fungovať so záporným imaním. Tak či onak, pre ECB (ktorá je tak povediac našim verejným vlastníctvom) to bude znamenať stratu, nech už sa prejaví potrebou priamej finančnej pomoci, alebo stratou kúpnej sily eura.

Sčítané a podčiarknuté, vo vzduchu momentálne pre Slovensko lieta hodnota zhruba

Grécko v roku 2012 počas čiastočného bankrotu odpísalo 100miliárd eur.

Euro-hostinu treba zavrieť. Grécko si užilo pár rokov fantastickú eurobublínu.

3,1-3,2 miliardy eur. Bankrot pravdepodobne nebude na 100% hodnoty, ale bavíme sa o mnoho desiatkach percent z tohto čísla.

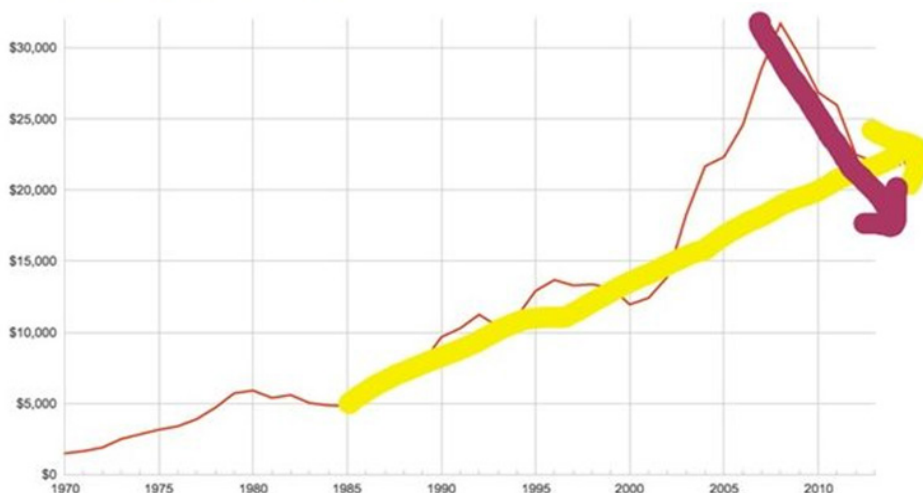
Grécko v roku 2012 počas čiastočného bankrotu odpísalo 100miliárd eur, teda asi tretinu svojho dlhu. Už vtedy malo zbankrotovať poriadne a nemalo dostať žiadnu novú pomoc. Grécki politici by museli voľičom otvorene povedať, že dobre tak skoro nebude a to najtvrdšie ich ešte len čaká, a obyvatelia by nemuseli čakať do roku 2015. Zvolenie SYRIZA začiatkom roka 2015 bolo len katalyzátorom ekonomickej nevyhnutnosti, nie príčinou súčasných problémov. Prísne vzaté, Tsipras a spol. okrem rečí za pol roka nespravili absolútne nič (okrem zastavenia aj tak polomŕtvej privatizácie) – ani zle, ani dobre. Nemalo však Grécko zbankrotovať už v roku 2010?

Niektorí tvrdia, že nie. V roku 2010 sme nezachraňovali ani tak Grécko, ako celú eurozónu. Pokojný vývoj na súčasnom trhu okolo španielskych či portugalských dlhopisov (ktoré na grécku krízu reagovali len veľmi jemne) je vraj toho dôkazom.

Pravda sa nedá jednoznačne potvrdiť, ani vyvrátiť. Nemáme možnosť nahliadnuť do paralelného vesmíru, v ktorom Grécko zbankrotovalo v roku 2010. Pohľad na aktuálnu eurozónu však ukazuje veľmi tenkú škrupinku stability. Bez supernízkych úrokov, prišliapnutých pri zemi monetárnou topánkou ECB, by vo viacerých krajinách vybuchovali fiškálne bomby. Prejedanie budúcnosti dnešnými európskymi politikmi sa nepodarilo zastaviť, len zamiesť pod koberec. Zdanlivá stabilita Grécka z konca roka 2014 sa zosypala ako domček z kariet behom pár týždňov. Čo sa stane, ak Podemos získa dostatočnú podporu v jesenných španielskych voľbách? Ak vo Francúzsku budú mať nie prezidenta, ale (jednu konkrétnu) prezidentku? Nespravili sme tak náhodou kruh a neblížime sa s eurozónou opäť k roku 2010, len o pár stoviek miliárd bailoutov ľahší?

To ešte nie je rozhodnuté. Euro-hostinu treba zavrieť. Ak Grécko odpíše dlhy a zároveň dostane novú pomoc, kto a akým právom zastaví Španielov, Portugalcov, Írov, aby nechceli to isté? Ak dlhy neodpíše a dostane pomoc, znamená to len prihodenie pár miliárd bankoviek do blčiaceho kotla.

Grécke HDP na obyvateľa - katastrofa, alebo návrat z bubliny k normálu?

Grécko si užilo pár rokov fantastickú eurobublínu. Prišiel tvrdý návrat do reality, z ktorého sa nebude dať donekonečna vykupovať. Gréci to už vedia. Vie to aj zvyšok eurozóny?

Martin Vlachynský
9.7.2015